

פוליטיקה אורבנית בקרב על

חייה

המאבק לביטול מועצת לונדון רבתי, 1983-1986

מציג : אוריה בר-מאיר, החוג להיסטוריה כללית, אוניברסיטת תל-אביב
יום עיון לתלמידי מחקר במרכז העיר, ינואר 2018

רקע - מועצות בלונדון

עד 1889 – ללונדון אין רשות מטרופוליטנית נבחרת. ❧

1889 – הוקמה מועצת מחוז לונדון, ה-LCC. ❧

1965 – מועצת מחוז לונדון הוחלפה במועצת לונדון רבתי (GLC), ❧

במטרה להגדיל את שטח המועצה המטרופוליטנית ולהסדיר

מחדש את סמכויות מועצה זו מול מועצות הרובעים.

1986 – מועצת לונדון רבתי הפסיקה מלהתקיים. ❧

2000 – הוקמה רשות לונדון רבתי. ❧

רקע פוליטי

1979 – המפלגה השמרנית בראשותה של ת'אצ'ר ניצחה בבחירות לבית הנבחרים ות'אצ'ר קיבלה את המשימה להרכיב ממשלה. זו הופכת במהרה לשנויה במחלוקת.

1981 – בבחירות למועצת לונדון רבתי ניצחה מפלגת הלייבור שהונהגה בעיר על-ידי אנדרו מקינטוש, זאת כהצבעת מחאה נגד ת'אצ'ר. כיממה לאחר הבחירות קן ליווינגסטון הדיח את מקינטוש מראשות המפלגה בלונדון והפך בכך למנהיג המועצה.

ליווינגסטון נקט במדיניות שהייתה מאוד לעומתית לממשלת ת'אצ'ר – פרסם נתוני אבטלה, אירח את מנהיג השין פיין, מימן קמפיינים שנויים במחלוקת, הוזיל את מחירי התחבורה הציבורית בעיר ועוד.

1983 – ת'אצ'ר הכניסה למצע המפלגה את הכוונה לבטל את המועצות המטרופוליטניות בסודיות כדי למנוע התנגדות בתוך מפלגתה שלה.

מי השתתף במאבק?

ברמה הלאומית: הממשלה, בית הנבחרים ובית הלורדים.

ברמה המטרופוליטנית: מועצת לונדון רבתי.

ברמה הרובעית: מועצות הרובעים בלונדון (boroughs).

ברמה האזרחית: איגודי עובדים ומעט אזרחים עצמאיים.

הדיון הציבורי

נגד הביטול

❧ הביטול נעשה מטעמים פוליטיים ולא ענייניים.

❧ בכל מקום אחר בעולם לעיר בסדר גודל כזה יש גוף מוניציפלי נבחר.

❧ ממשלת ת'אצ'ר מבקשת לרכז אליה עוד סמכויות כדי להגביר את שליטתה.

בעד הביטול

❧ ליווינגסטון הביא זאת על עצמו בהתנהגותו נגד הממשלה.

❧ מועצת לונדון רבתי אינה יעילה ומביאה לבזבוז כספי משלמי הארנונה.

❧ מועצות הרובעים בלונדון מספיקות כדי לנהל את העיר ואין צורך במועצה לכל לונדון.

הכלים לרשותו של ליווינגסטון

- תעמולה:** מטעם המועצה יצאו מודעות רבות שהתנגדו במפורש לביטול המועצה, תוך הפניית תשומת לב להתנגדות הגדולה בקרב הציבור למהלך והאשמת הממשלה בחוסר הקשבה (עלות: כ-10 מיליון פאונד).
- התגובה:** ראשת מועצת וסטמינסטר, שירלי פורטר, עתרה לבית המשפט בטענה שמדובר בתעמולה פוליטית. בית המשפט קיבל את העתירה.
- בחירות ביניים:** כתגובה לביטול הבחירות למועצה שתוכננו ל-1985, ב-1984 התפטרו ליווינגסטון ועוד שלושה חברי מועצה מטעם הלייבור כדי לכפות בחירות ביניים שיראו את אמון הציבור במועצה.
- התגובה:** המפלגה השמרנית החרימה את הבחירות, מה שהביא לכך שליווינגסטון וחבריו אמנם ניצחו בבחירות הביניים אבל אחוזי ההצבעה היו נמוכים למדי.
- "עסקים כרגיל":** גיוס עובדים חדשים, קיום אירועים בעיר ועוד.
- התגובה:** הממשלה העבירה חוקים שמטרתם למנוע בזבוז כספים מיותר והעברת סמכויות מהמועצה עוד טרם ביטולה.

דוגמה לתעמולה של ה-GLC

The abolition of the GLC is an election issue. And not just for Londoners.

Capital cities throughout the world have overall authorities elected by the people living in them.

The GLC is the duly elected authority for the whole of Greater London. The services it controls affect every aspect of life in the capital more than we may realise.

It has a vast range of responsibilities including London Transport, the Fire Brigade, refuse disposal, major arts and leisure facilities, the Thames Flood Barrier, the promotion of jobs and business activity and many others.

If the GLC is abolished, who will direct these services? Who will fight for a proper share of Government support for London? Who will

plan for the future of the capital city and the way Londoners live?

Thirty-two separate London boroughs—many of which are already over-stretched and under-supported—certainly couldn't.

Will London's future be left to the faceless mandarins in Whitehall, under direct Government control? Or to appointed boards which you do not directly elect and which you cannot sack?

Many politicians—of all parties—think it ludicrous to abolish the elected government for a city of almost seven million people. Will it be as ludicrous when other major British cities have their own elected overall governing bodies abolished? Ludicrous? The word that should be used is "dangerous".

When you vote on Thursday, make sure you choose a candidate who understands this major issue of the proposed abolition of the GLC.

Make sure you choose a candidate who understands why Londoners have the right to a democratically elected body to represent them in the overall strategy for London.

In short, choose a candidate who understands why Londoners need the GLC.

GLC
Working for
democracy in London

מהלכים מצד האופוזיציה במועצה

❧ הסכמה חוצת מפלגות שהתכנית הממשלתית עבור לונדון אינה טובה.

❧ סירוב של השמרנים במועצה לשתף פעולה עם הממשלה וניסיון שלהם לפנות לבית הלורדים.

❧ עם זאת, לא ניתן להצביע על פעולה כלשהי שהייתה פועל יוצא של שיתוף פעולה בין מפלגות.

המאבק האזרחי

❧ השיא השלילי של התנגדות לתכנית הממשלה בקרב תושבי לונדון עמד על 59%.

❧ נשען ברובו על עובדי המועצה ועובדים מאוגדים נוספים.

❧ שביתות של הפקידות, המורים ועובדי התחבורה הציבורית.

❧ כתיבת מכתבים לשרים, חברי פרלמנט ועיתונים על-ידי אזרחים פרטיים.

❧ פניות של אזרחים פרטיים לבית המשפט האירופי לזכויות אדם (העתירות נדחו).

❧ למרות שלאורך כל המאבק היה רוב למתנגדי ביטול המועצה בקרב תושבי לונדון, המאבק האזרחי שלא מטעם האיגודים היה פסיבי עד לא קיים.

מסקנות ותהיות

❧ **פוליטיקה פורמלית:** המאבק אמנם נשא גם אופי מפלגתי, אך בעיקרו היה מוסדי, וכלל לא מעט מאבקים על כוח וסמכויות.

❧ **שאלה:** איך מסדירים ומאזנים סמכויות בין פוליטיקה לאומית, פוליטיקה אורבנית ופוליטיקה סאב-אורבנית?

❧ **מאבק אזרחי:** רוב המאבק של אזרחי לונדון הגיע מקרב עובדי המועצה והעובדים המאוגדים. אזרחי לונדון ה"בלתי תלויים", למרות שברובם התנגדו לביטול המועצה, התנגדו באופן דיי פסיבי אם בכלל. בבחירות 1987 כוחה של המפלגה השמרנית בלונדון גדל.

❧ **שאלה:** האם קיים דבר כזה "פטריוטיות עירונית"? האם יש צורך שתושבי הערים יהיו מעורבים יותר בפוליטיקה המקומית?

שאלות?

